

ved at nyde godt af de almindelige Statsgoder, der har gjort, at jeg har troet at burde gaa med ogsaa til denne Kirke, som der her er Tale om paa Bornholm i Gudhjem. Men ud over, hvad der saaledes efter min Opfattelse maa anses for at være et nødvendigt Hensyn til de paagældende Kommuner og de paagældende Menigheder, har jeg ikke ønsket for Øjeblikket at gaa, og jeg vil overhovedet være meget betænkelig ved i noget større Omfang at gaa med til en Udvidelse af Præstegaardene og Præsteembederne, saa længe vor kirkelige Forfatning befinder sig paa det forældede Standpunkt, det absolutistiske Standpunkt, som har sit Udtryk deri, at Administrationen selv er Herre over den og udøver dette Herredømme. Saa længe dette Forhold bestaar, vil jeg nære megen Betænkelighed ved dens Krav, og kun, hvor paatrængende Hensyn til Befolkningen gør det nødvendigt eller naturligt, vil jeg gaa med til at give Bidrag til ny Kirkebygninger. Denne Betænkelighed er bleven meget større, efter at vi have set den ret betydelige Plan fra Kirkebestyrelsens Side om ny Kirker i et Antal af mellem 40 og 50, hvor der dog, saavidt jeg stønner, mangler adskillige, hvorom vi nok skulle saa nærmere at vide ad Aare. Navnlige vil Hovedstaden nok ogsaa melde sig med sine Krav, og saa ville vi ikke kunne blive staaende ved Bidrag paa 14,000 — 18,000 Kr. pr. Kirke som nu, men saa ville vi komme til at punge ganske anderledes ud. Altsaa over for en saadan stor Plan til Udvidelse af Kirkevæsenet som den, der her er Tale om, vil jeg forholde mig yderst reserveret, saa længe Kirkebestyrelsen staar paa det Standpunkt, hvorpaa den staar nu, og jeg tror, at Kirkebestyrelsen, den ærede Kultusminister, vil gøre den Sag, som han har under sig, en stor Tjeneste, vil gøre sig fortjent af Kirkeforholdenes Udvikling, hvis han, saa snart gørligt er, vil optage Spørgsmaalet om en Omordning af vore kirkelige Forhold, Spørgsmaalet om en forfatningsmæssig Omordning deraf og Spørgsmaalet om en Omordning af Præsteembederne og Præstelønningerne til Behandling. Det var, hvad jeg vilde bemærke med Hensyn til Kirkerne. Jeg anbefaler altsaa at stemme for Opførelsen af Haberup Kirke og af Kirken i Ørre Sogn samt af Kirken i Skjot Sogn og for

Tilskuddet til Kirken i Gudhjem paa Bornholm.

I Rækken af de Vndringsforslag, som jeg gerne ønskede at sige et Par Ord om, kommer jeg nu til Forslaget under Nr. 84. Jeg har ganske vist ikke gjort nogen særlig Indstilling der, men jeg ønsker dog at gøre en Bemærkning herom. Vndringsforslaget under Nr. 84 handler om en Forøgelse paa 40,000 Kr. af Bevillingen til uformuende aandsvage Børns Undervisning og Forplejning. Forholdet er jo det, at der, saa vidt jeg har forstaaet, staar Anstalter ledige, og at der blot mangler Penge for at staae aandsvage Børn ind paa dem. Jeg tilstaar, at det er med megen Betænkelighed, at jeg er gaaet med til dette Forslag, navnlig for saa vidt det gaar ud paa ogsaa at give en større Bevilling til Aandsvageanstalten Ballehus eller Gamle Ballegaard. Efter hvad man har hørt om denne Anstalts finansielle Forhold, tror jeg, at Staten maa være meget betænkelig ved at give større Bevillinger til den. Det er kommet mig for Øre, og jeg tror ikke, det er en Hjemmelighed for nogen, at denne Anstalt i ret betydelig Grad har ruttet med de Midler, som er stillet til dens Raadighed, og at den har anvendt disse Midler til Formaal, som øjensynlig ikke ligge inden for dens Hensigt. De Byggeforetagender, som Anstalten har haft for i det sidste Aars Tid i Nordjylland, er af en saadan Bestaafenhed, at jeg tror, der er al Anledning for Staten til, inden den yderligere støtter denne ganske vist private Anstalt, at foranledige, at den tager Reb i Sejlene og anvender sine Penge paa en med Sulttelsens Formaal mere stemmende Maade. Overhovedet vil jeg sige, at man vistnok med Hensyn til alle disse Anormanstalter og Anstalter for aandsvage Børn, er inde paa en Afvej, naar man opfører paladsagtige Bygninger og indretter sig overordentlig kostbart og beregner sig for hvert enkelt Barns Underhold næsten lige saa meget, som en fattig Familie maa nøjes med at leve af. Jeg tror, at naar man opfører til disse Anstalter Bygninger, der haade udbendig og indvendig næsten kan betegnes som Slotte, og indretter sig med en dyr Drift, er man ganske sikkert inde paa en Afvej, og det har forøget mine Betænkeligheder navnlig ved at gaa med til Bevillingen-